Nota Afschrijving en Waardering

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden en is het Besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995 (CV95) vervallen. Dit heeft ertoe geleid dat de discussie over investeren, met daaraan gekoppeld afschrijven en waarderen weer actueel is geworden. In deze nota wordt het afschrijvingsbeleid en de waardering van activa van de gemeente Valkenswaard nader uitgewerkt. De artikelen van de wettelijke voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording zijn als bijlage bij deze nota opgenomen.

1. Definities

Investeren kan omschreven worden als:" het verwerven c.q. produceren van vermogensobjecten". Productie van vermogensobjecten geschiedt door middel van vervaardiging of door middel van toevoegingen, wijzigingen of verbeteringen die meerjarig aangewend kunnen worden als productiefactor en leiden tot een belangrijke waardetoename van het object. Kenmerkend voor investeren is het begrip meerjarig. Het (gebruiks)nut is aanwezig gedurende meerdere jaren (= duurzaam) en de rechtstreeks uit de investering voortvloeiende lasten worden over een aantal jaren verdeeld. Deze lasten bestaan uit een rente- en een afschrijvingscomponent en het meerjarige karakter is dus ook hier kenmerkend.

Afschrijven kan als volgt worden gedefinieerd: " het bepalen van de jaarlijkse bedragen die in een verslagjaar als kosten ten laste van het exploitatieresultaat komen voor een investering". De afschrijvingskosten mogen slechts worden bepaald op basis van de werkelijk betaalde verkrijgingkosten in relatie tot de economische levensduur en dienen op systematische wijze te worden bepaald onafhankelijk van het resultaat.

Activa zijn investeringen welke na waardering worden opgenomen op de balans.

2. Welke activa komen voor afschrijving in aanmerking

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa. Afschrijving heeft alleen betrekking op vaste activa. Hierbij onderscheidt de BBV volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa, onderverdeeld in:
  - investeringen met een economisch nut
  - investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
- Financiële vaste activa

Voor elk van de hier genoemde soorten activa geldt in principe dat sprake is van afschrijving of aflossing. Voor bepaalde onderdelen gelden wettelijke termijnen en is het mogelijk de afschrijving op nihil te stellen omdat er geen sprake is van een duurzame waardevermindering. Dat is ook de reden waarom op gronden niet wordt afgeschreven.

<u>Immateriële vaste activa:</u>
Onder de immateriële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen:
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio kunnen conform BBV- voorschriften naar keuze al dan niet worden geactiveerd. Wij activeren betreffende kosten niet. De kosten, welke in

het algemeen relatief van geringe omvang zijn, komen daarom direct ten laste van de exploitatie. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. de gemeente heeft de intentie het actief te gebruiken of te verkopen;
b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
c. het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren;
d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.
Als kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief beschouwen wij die kosten, welke niet **direct** gerelateerd kunnen worden aan de totstandkoming van het actief, bijvoorbeeld de kosten van haalbaarheidsonderzoeken. Er is in feite een heel grijs gebied van voorbereidingskosten die zowel onder immaterieel vaste activa als materieel vaste activa opgenomen mogen worden. Opnemen als materieel vast actief heeft als voordeel dat je vrijer bent in afschrijvingstermijnen. Bij twijfel kiezen wij voor opname onder het materieel vast actief. Het afschrijven van kosten voor onderzoek en ontwikkeling begint tegelijk met het afschrijven van het tot stand gekomen actief.

Materiële vaste activa
Investeringen met een **economisch nut** zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid (financiële) middelen te verwerven en/of investeringen die verhandelbaar zijn. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven met een duurzaam nut. Er zijn ook middelen met een nut van 1 jaar; de kosten komen dan direct ten laste van de exploitatie. Dat een gemeente ervoor kan kiezen ergens geen of geen kostendekkend tarief voor te heffen is niet relevant voor de vraag of een actief economisch nut heeft. Een vergelijkbare redenering geldt voor de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de activa te verkopen, niet om de vraag of de gemeente het actief ook daadwerkelijk wil verkopen. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben; er is immers een markt voor gebouwen. Voor investeringen met een economisch nut is er geen reden af te wijken van boek 2 Burgerlijk Wetboek (BW). Dit betekent dat in het BBV is opgenomen dat investeringen met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Voorbeelden hiervan zijn zwembaden, riolering, tolwegen, vuilnisauto's, hard- en software, gebouwen, luchtfoto's e.d.

Wat betreft investeringen **in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk**, rijst de vraag of deze wel of niet geactiveerd moeten of mogen worden, omdat deze investeringen geen middelen genereren en/of niet verkoopbaar zijn. Enerzijds zijn deze investeringen van groot belang voor gemeenten. Het betreft immers investeringen in de openbare ruimte: (water)wegen, fiets- en voetpaden, bruggen, viaducten, tunnels, geluidswallen, parken, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, groen, speellocaties, civiele kunstwerken en dergelijke. Anderzijds gaat het hier typisch om investeringen die meestal niet rechtstreeks worden vervangen, maar die daarentegen via het plegen van veel onderhoud in stand worden gehouden, met andere woorden voor deze investeringen is het goed verwerken van onderhoud in de begroting en meerjarenraming essentieel.

In artikel 59, lid 4 vermeldt het BBV slechts dat deze investeringen ***kunnen*** worden geactiveerd. Hieruit blijkt dat gemeenten de vrijheid hebben om "eigen beleid" te ontwikkelen voor dit onderdeel. Dergelijke investeringen kunnen dus of geactiveerd worden of direct ten laste van de exploitatie worden verantwoord. Activering zou in principe niet moeten plaatsvinden. Indien desondanks tot activering wordt overgegaan dient de periode van afschrijven zo kort mogelijk te zijn en niet langer dan maximaal de economische levensduur. Ook de mogelijkheid om extra af te schrijven op investeringen met een maatschappelijk nut, uit hoofde van artikel 64, vierde lid BBV, duidt op een zo kort mogelijke periode. De gedragsregels voor de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten eveneens worden vastgelegd. Het gaat dan dus om zowel de (gedrags)regels die gelden voor de reguliere afschrijvingen als om de regels die gelden voor extra afschrijvingen. Wij kiezen ervoor om investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut niet te activeren, tenzij de gemeenteraad daartoe expliciet besluit.

In nieuwbouwwijken (bouwgrondexploitatie) is er sprake van zowel investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut als investeringen met een economisch nut. Riolering is

een actief met een economisch nut en dient dus te worden geactiveerd. Dit geldt ook voor riolering in een nieuwbouwwijk. Wel is volgens het BBV mogelijk om bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering van het actief in mindering te brengen. Indien de investeringen in de riolering zijn opgenomen in de grondprijs van de bouwgrond kan dit betekenen dat het te activeren bedrag van de riolering op nul uitkomt. Praktisch gesproken betekent dit dan dat de riolering niet wordt geactiveerd. Bij een verliesgevende bouwgrondexploitatie moeten de bijdragen van derden naar rato in mindering gebracht moeten worden op de investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut en de investeringen met een economisch nut. Indien de kosten van de riolering niet of niet volledig in de grondprijs van de bouwgrond zijn opgenomen dient de riolering wel te worden geactiveerd. De Commissie BBV heeft voor de problematiek van de grondexploitatie een subcommissie ingesteld. De eerste reden daarvoor is dat er veel vragen zijn gesteld over dit onderwerp, waaruit blijkt dat gemeenten heel verschillend met de grondproblematiek in de verslaglegging omgaan door de ingewikkeldheid van deze materie. De tweede reden is dat ook het rijksbeleid gericht is op meer transparantie van de grondproblematiek. De derde reden is de (ook uiteenlopende) financiële impact van de grondproblematiek voor de gemeenten. De commissie BBV streeft er naar om eind 2005 een BBV-richtlijn over de grondproblematiek uit te brengen.

Gemeenten kunnen ondergrenzen vaststellen voor de te activeren bedragen:

- verwachte levensduur. Er wordt tot activering overgegaan indien de verwachte levensduur langer is dan 3 tot 5 jaar;
- omvang van de investering. Er wordt tot activering overgegaan indien de omvang groter is dan een bepaald bedrag. Indien de omvang groot is ligt activering eerder in de rede dan bij een klein investeringsbedrag.

De gedragslijn die de gemeente volgt, dient vastgelegd te worden in de verordening ex artikel 212 van de gemeentewet. Bij een keuze voor een begrenzing door middel van de levensduur kan het voorkomen dat een investering van bijvoorbeeld 1 miljoen euro met een levensduur van 4 jaar, ineens ten laste van de exploitatie gebracht moet worden. Hiervoor wordt **niet** gekozen.
Wij kiezen er voor om investeringen met een aanschafprijs tot € 25.000,-- direct in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat te brengen.

Investeringen worden geactiveerd per afzonderlijk actief (bedrijfsmiddel) of per groep activa (bedrijfsmiddelen). Kantoormeubilair, hardware en software beschouwen wij als groepen van activa (bedrijfsmiddelen); met dien verstande dat een groep van activa (bedrijfsmiddelen) wordt afgebakend per locatie (gebouw) **en** budgetbeheerder.

Onderhoudskosten:
Onderhoudskosten mogen niet worden geactiveerd. De kosten dienen direct ten laste van de exploitatie te komen of van de voorziening indien die terzake is gevormd.

De materiële vaste activa worden vervolgens in de toelichting op de balans onderverdeeld in:
a. gronden en terreinen, waarbij afzonderlijk is aangegeven welke in erfpacht zijn;
b. woonruimten;
c. gebouwen, waarbij afzonderlijk is aangegeven welke in erfpacht zijn;
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
e. vervoermiddelen;
f. machines, apparaten en installaties;
g. overige materiële vaste activa.
De ondergrond van een gebouw wordt gerangschikt onder het meest dominante onderdeel: gebouwen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa kent de volgende voorgeschreven onderverdeling (BBV):

a. kapitaalverstrekkingen aan:
   1. deelnemingen;
   2. gemeenschappelijke regelingen;
   3. overige verbonden partijen.

b. leningen aan:
   1. woningbouwcorporaties;
   2. deelnemingen;
   3. overige verbonden partijen;
   4. overige langlopende leningen.
   5. overige uitzettingen met een looptijd van meer dan 1 jaar;
   6. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Ongedekte tekorten:

Volgens de bedrijfseconomische grondslagen (Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9) mogen deze niet geactiveerd worden maar moeten ten laste van het eigen vermogen c.q. de reserves worden gebracht. De comptabiliteitsvoorschriften verboden deze vorm van activering tot2004 echter niet! Met de invoering van de BBV 2004 is dit vanaf die datum niet meer toegestaan en zullen eventuele geactiveerde tekorten gesaneerd moeten zijn.

3. Welke factoren bepalen de afschrijving

De hoogte van de jaarlijkse afschrijving wordt bepaald door de volgende factoren:
- wettelijke voorschriften indien specifiek aangegeven, in alle andere gevallen:
- de aanschafprijs;
- de verwachte gebruiksduur;
- de verwachte restwaarde;
- de afschrijvingsmethode;
- de componentenbenadering.

De aanschafprijs is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaal en arbeidskosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, eventueel verhoogd met indirecte productiekosten en de rente tot het tijdstip van ingebruikname; in dat geval vermeldt de toelichting op de balans dat deze rente is geactiveerd. In het verleden is de keuze gemaakt indirecte productiekosten wel en de rente niet toe te rekenen aan het actief. De bouwgrondexploitatie is wat betreft de rente een uitzondering op de concernrichtlijn. De indirecte productiekosten worden toegerekend als opslagen op de uurtarieven met behulp van tijdschrijven.

De verwachte gebruiksduur zal steeds berusten op een schatting en veelal zijn ervaringsgegevens daarbij een nuttig hulpmiddel.
Als afschrijvingsduur gelden de in de afzonderlijke bijlage opgenomen termijnen. Voor geactiveerde investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maarschappelijk nut betreft het maximale termijnen; voor geactiveerde investeringen met een economisch nut adviestermijnen. Bij deze investeringen moet namelijk uitgegaan worden van economische levensduur. Dit betekent dat als de economische levensduur hoger of lager is dan in de bijlage opgenomen termijn afgeweken moet worden van de adviestermijn. Overgenomen activa van derden worden afgeschreven over de resterende economische levensduur.

De verwachte restwaarde is eveneens een schatting. Voor elementen welke onderhevig zijn aan waardevermindering merken wij de verwachte restwaarde aan als nihil.
Op de afschrijvingsmethode en de componentenbenadering wordt respectievelijk in de paragrafen 4 en 5 ingegaan.

Afschrijven hangt samen met de ingebruikname van het actief. Zolang een actief nog in de fase is van onderhanden investeringsproject wordt er niet op afgeschreven. Er kan worden gekozen **of** de afschrijvingstermijn start in het jaar van oplevering van het actief **of** in het eerstvolgend jaar na het jaar van oplevering. De bestendige gedragslijn uit het verleden, te weten de afschrijvingstermijn start in het eerstvolgend jaar na het jaar van oplevering, wordt hier als beleid vastgelegd.

Tenslotte:
Artikel 64 BBV bepaalt dat afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het bedrijfsresultaat in een bepaald boekjaar met uitzondering van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

4. De afschrijvingsmethode

De afschrijvingsmethode is sterk medebepalend voor de afschrijvingscomponent van de kapitaallasten. We onderscheiden de volgende meest gebruikte methoden:
- lineair:
de afschrijving blijft gedurende de looptijd constant, de jaarlijkse kapitaallasten dalen door afname van de rentecomponent.
- annuïtair:
de afschrijving stijgt jaarlijks, de jaarlijkse kapitaallasten blijven constant omdat de stijging van de afschrijving wordt gelijkgesteld aan de afname van de rentecomponent.
- degressief:
de afschrijving en rente nemen gedurende de looptijd af.

Een slechts zelden voorkomende methode van afschrijven is de productieafhankelijke methode. De werkelijk gebruikte capaciteit versus de totaal mogelijke capaciteit bepaalt daarbij het afschrijvingstempo.

Bij de keuze tussen de diverse afschrijvingsmethoden moet rekening worden gehouden met het aanmerkelijke verschil in waardedaling aan het begin van de looptijd. Deze daling dient te passen bij het karakter van de investering (bijvoorbeeld bij snelle technologische ontwikkelingen).
Wij kiezen voor de lineaire afschrijvingsberekening. De keuze is conform het financieel beleidskader van de provincie.

Er kunnen zich omstandigheden voordoen, die dwingen tot afwijkingen van de te voeren afschrijvingsbeleid. Dit kan bij:
• projectfinanciering met een specifieke objectgebonden financieringsconstructie, veelal in combinatie met een specifieke rente; dit is alleen toegestaan na een expliciet raadsbesluit;
• het synchroon laten lopen van kapitaallasten met dekkingsmiddelen, rijksvoorschriften en/of ter voorkoming van schoksgewijze tariefsverhogingen, bijvoorbeeld huur en andere tarieven;
• extra-afschijvingen door bijzondere waardeverminderingen, waardoor de lopende afschrijvingen aangepast worden aan de eerder gestelde regels voor de berekeningen.

Indien het voornemen bestaat om af te wijken van de concernrichtlijnen (termijnen en methode van afschrijving) moet dit aan het college worden voorgelegd vervolgens aan de raad. Uiteraard blijft dan de mogelijkheid aanwezig dat de raad de besluitvorming van het college alsnog terugdraait om haar moverende redenen.

5. De componentenbenadering

Bij investeringen met een economisch nut is het mogelijk om de componentenbenadering toe te passen. Bijvoorbeeld een gebouw wordt in 40 jaar afgeschreven, de lift en de zonnepanelen in 10 jaar bijvoorbeeld. Als investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd kan de componentenbenadering ook worden toegepast waarbij voor elk component afzonderlijk geldt dat deze zo snel mogelijk wordt afgeschreven (kan dus per component verschillen) en gemaximeerd is aan de levensduur van het actief (het betreffende component). Wij kiezen voor de componentenbenadering als de componenten eenduidig vast te stellen zijn.

6. De grondslag voor berekening van de afschrijving

De aanschafprijs vormt de basis voor de berekening van de jaarlijkse afschrijvingen. Indien de basis op enigerlei wijze wordt beïnvloed heeft dit uiteraard effect op de afschrijving en daarmee op de kostprijs van het product ten laste waarvan de kapitaallasten worden verantwoord. Direct volledig afschrijven van een investering leidt enerzijds tot een onjuiste weergave van de boekwaarde (balanswaardering) en daaraan gerelateerd het eigen vermogen en anderzijds tot een vertekend beeld in de opbouw van de kostprijs van het product.

Voor de beoordeling van de hoogte van de tarieven van leges en heffingen in relatie tot de kosten die de gemeente moet maken is het dus zaak om de kostenopbouw volgens bedrijfseconomische grondslagen te verwerken en reële bruto kosten toe te rekenen. Vervanging van een kapitaalgoed leidt op die manier ook niet tot een schoksgewijze verhoging van tarieven.

Het BBV 2004 verbiedt het in mindering brengen van bijdragen uit reserves op de investering en schrijft bruto verantwoording voor. Een uitzondering wordt gemaakt voor investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut. In mindering brengen van investeringsbijdragen van derden blijft wel toegestaan maar de voorkeur verdient behandeling als ware het een bijdrage uit de reserve (kostprijs product).

Bij een volledige toepassing van de bruto-methode worden de kapitaallasten berekend over het volledige investeringsbedrag en de bijdrage uit reserve **en/of** van derden als een bijdrage in de exploitatiekosten. Jaarlijks wordt van deze (dekkings)reserves een gedeelte ten gunste van de exploitatie gebracht. Op deze manier staan de kapitaallasten van het totale investeringsbedrag als lasten in de exploitatie, met als tegenhanger onder de baten een bijdrage uit de (dekkings)reserve. Per saldo zijn de lasten gelijk aan het ineens afboeken van de bijdrage uit de reserve.

Nadelen van de bruto-methode zijn:

1. in de balanssfeer moeten de dekkingsreserves opgenomen blijven, met de aantekening dat deze bestemd zijn voor dekking kapitaallasten van reeds gepleegde investeringen. Bedrijfseconomisch gezien zijn de (dekkings)reserves geen eigen vermogen.
2. een niet te beheersen toename van het aantal (dekkings)reserves heeft een meer dan evenredige stijging van de administratieve lastendruk tot gevolg.

Op grond van het bovenstaande brengen wij:

1. investeringsbijdragen van derden zowel op investeringen met een economisch als op investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut in mindering;
2. bijdragen van reserves in mindering op investeringen in de openbare ruimte met meerjarig maatschappelijk nut.

De kosten van **onder**grond die samenhangen met investeringen worden tot de kosten van de investeringen gerekend, door de onlosmakelijke verbondenheid van de investering met de ondergrond. In het geval van investeringen met een economisch nut wordt de **onder**grond niet in de berekening van de afschrijving betrokken, omdat er geen sprake is van een duurzame waardevermindering. De kosten

van ondergrond die samenhangen met investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden wel in die berekening betrokken, omdat activering in principe niet moet plaatsvinden.

7. Bijzondere activa en voorschriften

Een steeds vaker voorkomende vorm van ´eigendom` is het leasen van goederen. Leasen is geen wettelijk omschreven begrip. Vele leasecontracten zijn juridische huurcontracten. Leasecontracten in de vorm van huurkoop of die naar strekking huurkoop zijn, komen eveneens voor.

De volgende twee vormen worden onderscheiden:
Financiële lease: de juridische eigendom van het betreffende actief blijft bij de geldgever/financier terwijl het economisch eigendom en daarmee het risico bij de geldnemer ligt.
Operationele lease: heeft betrekking op het ter beschikking stellen van een actief, meer in de vorm van huur. De voor- en nadelen van de eigendom komen geheel of nagenoeg geheel voor rekening van de geldgever.

Ten aanzien van de balanswaardering en afschrijving geldt:
- Indien uit het geheel van contractvoorwaarden blijkt dat sprake is van financiële lease, dient het gehuurde te worden geactiveerd. In de toelichting wordt aangegeven dat er wel sprake is van economisch maar niet van juridisch eigendom. In de praktische uitvoering betekent dit dat de som van de gedurende de resterende looptijd jaarlijks te betalen lease-termijnen als schuld wordt opgenomen tegenover de activapost. Op de vaste activa die geleasd zijn wordt volgens de normale regels afgeschreven.
- Operationele lease geeft nooit aanleiding tot activering. Wel zal daarvan in de toelichting melding moeten worden gemaakt in verband met het veelal langdurige karakter van de aangegane verplichtingen.

8. Conclusies en samenvatting van te hanteren beleid:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio worden niet geactiveerd;
- Investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk, maar geen economisch nut, worden niet geactiveerd, tenzij de gemeenteraad daartoe expliciet besluit.
- Investeringen met een aanschafprijs tot € 25.000 worden direct in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht; registratie vindt wel plaats in verband met overige verplichtingen (verzekering etc.);
- Activa worden geactiveerd per actief (bedrijfsmiddel) of groep van activa (bedrijfsmiddelen). Kantoormeubilair, hardware en software beschouwen wij als groep van activa (bedrijfsmiddelen); met dien verstande dat een groep van activa (bedrijfsmiddelen) wordt afgebakend per locatie (gebouw) **en** budgetbeheerder;
- De componentenbenadering wordt zowel bij investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut als investeringen met een economisch nut toegepast; onder voorbehoud dat de componenten eenduidig zijn vast te stellen;
- Indirecte productiekosten worden wel en de rente niet toegerekend aan het actief. De bouwgrondexploitatie is wat betreft de rente een uitzondering op de concernrichtlijn.
- Overeenkomsten waarbij duidelijk sprake is van financiële lease worden geactiveerd en de afschrijving wordt overeenkomstig de gebruikelijke regels vastgesteld;
- De lineaire afschrijvingsberekening is de gemeentelijke afschrijvingsmethode;
- Bijdragen uit reserves worden in mindering gebracht op investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut. Investeringsbijdragen van derden worden zowel op investeringen met een economisch als op investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut in mindering gebracht;
- Op gronden wordt niet afgeschreven. In het geval **onder**grond van investeringen met een economisch nut worden de kosten van de **onder**grond niet in de berekening betrokken. De kosten van ondergrond die samenhangen met investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden wel in de berekening betrokken;

- De afschrijvingstermijn van een investering start in het eerstvolgende jaar na het jaar van oplevering. Het afschrijven van kosten voor onderzoek en ontwikkeling begint tegelijk met het afschrijven van de investering;
- Als afschrijvingsduur gelden de in de afzonderlijke bijlage opgenomen termijnen. Voor geactiveerde investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maarschappelijk nut betreft het maximale termijnen; voor geactiveerde investeringen met een economisch nut adviestermijnen. Bij deze investeringen moet namelijk uitgegaan worden van economische levensduur. Dit betekent dat als de economische levensduur hoger of lager is dan in de bijlage opgenomen termijn afgeweken moet worden van de adviestermijn. Overgenomen activa van derden worden afgeschreven over de resterende economische levensduur;
- Indien het voornemen bestaat om af te wijken van de concernrichtlijnen (termijnen en methode van afschrijving) moet dit aan het college worden voorgelegd vervolgens aan de raad. Uiteraard blijft dan de mogelijkheid aanwezig dat de raad de besluitvorming van het college alsnog terugdraait om haar moverende redenen.

In artikel 10 van de Financiële verordening 2006 wordt het volgende aangegeven:
"Het college neemt in een Nota Afschrijving en Waardering de regels op die zij hanteert voor het waarderen, activeren en afschrijven van activa:
Daarin is in ieder geval opgenomen:

a. de duur van de afschrijving naar soort, die is vastgelegd in de bijlage afschrijvingstabel behorende bij de Nota Afschrijving en waardering;
b. de wijze van afschrijven.

Het college brengt de Nota Afschrijving en Waardering ter kennis van de raad".

Met deze nota wordt aan het gestelde voldaan. Bovenstaande conclusies zijn, met het vastleggen in de Financiële verordening, van toepassing op alle activa van de gemeente. Het maakt daarbij niet uit of ze dateren van voor de inwerkingtreding van de betreffende Financiële verordening of later worden verworven. Voor bestaande activa kan een wijziging in de waarderingsbepalingen en termijnen grote (financiële) gevolgen hebben. Daarom gelden er enkele overgangsbepalingen, die in de Financiële verordening worden opgenomen.

Inwerkingtreding en overgangsbepalingen:

1. Deze verordening treedt in werking per 1 maart 2006, met dien verstande dat de in artikel 10 "waardering & afschrijving vaste activa" opgenomen bepalingen en termijnen van de Financiële verordening vastgesteld door de gemeenteraad in vergadering van 27 november 2003, gewijzigd bij raadsbesluit van 3 maart 2005, van kracht blijven voor activa, welke dateren van vóór 1 januari 2005;
2. De componentenbenadering wordt toegepast voor activa, welke na de inwerkingtreding van deze verordening worden verworven of tot stand gebracht.

De overgangsbepalingen hebben tot gevolg dat:

1. de in het verleden genomen raadsbesluiten met een annuïtaire afschrijvingsmethode van kracht blijven. Te denken valt bijv. aan besluiten betreffende het Gemeentelijk Rioleringsplan, het gemeentehuis, het cultureel centrum, het voormalige gemeentehuis en de legionellamaatregelen.
2. de afschrijvingstermijnen van in het verleden geactiveerde investeringen niet herrekend worden als deze termijnen afwijken van de in deze nota opgenomen termijnen;
3. de op 1 januari 2005 bestaande activa niet in componenten worden uitgesplitst.
4. De concernrichtlijn betreffende de **onder**grond van activa wordt wel met terugwerkende kracht uitgevoerd.

Bijlage Wettelijke voorschriften

Voorgeschreven Balansindeling
Artikel 33
Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 34
In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

Artikel 35
1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. investeringen met een economisch nut;
b. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36
In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. kapitaalverstrekkingen aan:
1. deelnemingen;
2. gemeenschappelijke regelingen;
3. overige verbonden partijen;
b. leningen aan:
1. woningbouwcorporaties;
2. deelnemingen;
3. overige verbonden partijen;
c. overige langlopende leningen;
d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
e. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Balanstoelichting
Artikel 51
In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

Artikel 52
1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. gronden en terreinen;
b. woonruimten;
c. bedrijfsgebouwen;
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
e. vervoermiddelen;
f. machines, apparaten en installaties;
g. overige materiële vaste activa.
2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
b. de investeringen of desinvesteringen;

c. de afschrijvingen;
d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Waardering, activeren en afschrijven
Artikel 59
1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.
4. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:
a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61
Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:
a. er sprake is van een investering door een derde;
b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62
1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Artikel 63
1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.

Artikel 64
1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65
1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Bijlage afschrijvingstabel behorende bij nota Afschrijving en Waardering
In deze tabel zijn de maximale afschrijvingstermijnen opgenomen naar soort van investering.

1.	Immateriële activa: Maximale termijn: wettelijk vastgesteld		jaren
1.1	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		5
1.2	Kosten voor het afsluiten van geldleningen		0

2.	Materiele activa Maximale termijn: niet wettelijk vastgesteld		jaren
2.1	Infrastructurele voorzieningen		
2.1.1	Grond- en sloopwerken		25
2.1.2	Rioleringen		25
2.1.3	Wegen, straten en pleinen	elementenverharding asfaltverharding, waarvan voor ZOAB en geluids-reducerende deklagen	25 25 7
2.1.4	Openbare verlichting	mastmateriaal armaturen	25 15
2.1.5	Installaties m.b.t verkeersbeheersing en verkeersregeltechniek		10
2.1.6	Openbaar groen		25
2.1.7	Openbare speellocaties	aanleg locatie speeltoestellen	25 10
2.1.8	Parkeren	parkeergarages open parkeerterrein, waarvan met asfaltverharding parkeerhavens, waarvan met asfaltverharding meters en automaten	40 25 25 25 25 10
2.1.9	Monumenten/civiele kunstwerken		30
2.1.10	Begraafplaatsen		30
2.1.11	Woonwagenlocaties		25
2.1.12	Terreinwerken	permanent tijdelijk	30 10
3.	Bedrijfsmiddelen, algemeen		
3.1	Gronden		0
3.2	Gebouwen	nieuwbouw renovatie, restauratie en aankoop be-staand semi-permanent verbouwingen	40 25 15 10
3.3	Technische installaties	algemeen telefooninstallaties	15 10
3.4	Veiligheidsvoorzieningen in bedrijfsge-bouwen		10
3.5	Machines		10
3.6	Vaste inrichting/stoffering		10
3.7	Meubilair/inventaris	algemeen inrichting gymnastiekzalen en sport-	10 15

		hallen 1e inrichting schoolgebouwen Meubilair/inventaris wordt per locatie **en** budgetbeheerder als groep van bedrijfsmiddelen (activa) beschouwd.	 20
3.8	Huisdrukkerij	snij-/bindmachines druk-offsetpersen lichtdruk-/kopieermachines	15 10 10
3.9	ICT	hardware software Hard- en software worden per locatie **en** budgetbeheerder als groep van bedrijfs-middelen (activa) beschouwd	5 3
3.10	Vervoermiddelen	zware transportmiddelen auto's aanhangwagens tractoren	10 8 8 8
3.11	Gereedschappen	algemeen verbindingsmiddelen maaimachines e.d.	10 10 10
4.	Bedrijfsmiddelen specifiek Maximale termijn niet wettelijk bepaald		
4.1	Stemmachines		15
4.2	Huisvuilophaal- en afvoer	kliko's ondergrondse containers containers	15 15 15
4.3	Sportterreinen	Aanleg, voor kunststofbanen/-terreinen bij een componentenbenadering voor de onderlaag en de toplaag	25 45 15
4.4	Brandweer	Brandkranen Klein materieel Middel materieel Groot materieel Communicatieapparatuur Kleding en schoeisel uitrukdienst Inventarissen en gereedschappen Persluchtcompressoren persluchttoestellen	30 5 10 15 10 10 10 12 15
4.5	Luchtfoto's		3
4.6	Centrum voor Muziek en Dans	muziekinstrumenten	10
4.7	Woonwagens		15